

Eksempler på **systematisk kontrol af elementer** i *Anna og Michael Ancher. Breve og fotografier* bind 1-6.

I store værker er der så mange ting på spil samtidig, at det næsten er umuligt at opnå fuldstændighed korrekthed. Den menneskelige hjerne bør derfor assisteres gennem brug af forskellige metoder og programmer.

Desuden kan programmerne assistere med udtrækning af fx oplysninger til registre.

3126. Michael Ancher, Skagen 12.9.1920 til Ellen Richter [Stege]

Det var essentielt at kontrollere **brevnumrenes numeriske rækkefølge**, da numrene afspejler brevenes datering, bestemmer brevenes rækkefølge og anvendes som reference i registrene.

Derfor lavede jeg en fremgangsmåde til at markere brevnumre, trække dem ud på en liste og kontrollere listen i Excel. På skemaet indeholder kolonne A brevnumrene i manus, mens kolonne B er en korrekt talliste. I kolonne C markerer Excel uoverensstemmelse mellem kolonne A og B. I **eksemplet var der to tilfælde af nummer 3129 i manuskriptet.**

Brevnumrenes
numeriske
rækkefølge

	A	B	C
115	3121	3121	0
116	3122	3122	0
117	3123	3123	0
118	3124	3124	0
119	3125	3125	0
120	3126	3126	0
121	3129	3127	X
122	3128	3128	0
123	3129	3129	0

Overskrifterne over alle 3946 breve er kodet ved en kombination af automatisk og manuel markering, så de har følgende form:


```
<brevnr>1</brevnr>
<bs>Marie Brøndum</bs><brevnr>1</brevnr>
<bs-formodet-sted-tid>[København] 1866</bs-formodet-sted-tid>
<til>til</til>
<bm>Anna Brøndum</bm><brevnr>1</brevnr>
<bm-sted-formodet>[Skagen]</bm-sted-formodet>
```

Det svarer til denne form i manuskriptet:

1.

Marie Brøndum [København] 1866 til Anna Brøndum [Skagen]

Følgende elementer er trukket ud til kontrol af **brevenes kronologiske rækkefølge**:

- <bs-tid>
- <bs-formodet-sted-tid>

Der er to typer tidsangivelser, da tidspunktet ikke altid er kendt.

Oplysningerne om tid er kombineret med brevets nummer. Slutresultatet er en liste i Excel med brevnnummer i kolonne A (fx "£1.", som er brevnummer 1) og tidspunkt i kolonne B. Derefter er den kronologiske rækkefølge i kolonne B kontrolleret manuelt. **Som resultat blev enkelte breve flyttet.**

A	B
£1.	
<bs-formodet-sted-tid>	[København] 1866
£2.	
<bs-formodet-sted-tid>	[muligvis december 1867]
£3.	
<bs-formodet-sted-tid>	[Øster Thirup, muligvis februar 1868]
£4.	
<bs-tid>	20.11.1868

I manuskriptet er **notehenvisninger og notenumre** (dvs. nummeret foran en note) indsat manuelt forfra i hvert brev. Derfor er de blevet markeret, trukket ud og kontrolleret manuelt.

Her følger nogle eksempler på rettelser.


```
#§1382.  
#}1  
#}1  
  
{1
```

Ovenstående eksempel skal læses således: I brev nr. 1382 er der **to notehenvisninger med nummer 1**, men der er kun én note, og den har nummer 1. Det ser således ud i brevet:

1382.

Niels Hassing, "Cimbria" 24.8.1900 til Michael og Anna Ancher [Skagen]

følger eders hele Færd med en Interesse som I mindst aner; kun Skade at Skæbnen ikke har forundt mig, at kunde være, kun en Brøkdel af det for Eder, som I er for mig. naa. men nu nok om det – hvordan gaar det med Maaneskinstudiet, og "den barberende Fisker"?¹ –

Jeg længes at se en Skidtze af den barberende Fisker.¹

¹ En sådan skitse var med på udstillingen Skagen guld, værker i privateje, SKM 2012, nr. P 167 og tidligere gengivet Schwartz 1912, p. 46.

I det næste eksempel har notehenvisningerne nummer 1, 2, 3, 3, 4, 6, mens noterne har nummer 1, 2, 3, 6, 5, 6.

```
# $1250.  
# } 1  
# } 2  
# } 3  
# } 3  
# } 4  
# } 6  
{ 1  
{ 2  
{ 3  
{ 6  
{ 5  
{ 6
```

Parenteser med **fødsels- og dødsår** er trukket ud ved en kombination af manuel og automatisk markering og udtrækning.

Efter den automatiske udtrækning skulle listerne over fødsels- og dødsår gennemgås manuelt for **suspekter årstal**. Listerne så således ud, og gul markering angiver årstal til rettelse:

```
1881-1978  
1882-1964  
1883-1964  
1887-1935  
1889-1958  
1890-1973  
1946-1926
```

Udgiveren havde etableret en liste over **personnavne som indgange i registre**. Jeg lavede en automatisk markering af disse navne i de enkelte bind til hjælp for udgiveren.

I WordPerfect 9 og 5.1 blev der på basis af listen bygget en liste over **alle personnavne, der blev lagt ind i en makro**. Makroen indsætter for hvert navn en markering før (#) og efter (ø) navnet. Det gøres for navnet i grundform og i genitiv. Makroen indeholder i alt 32.242 linjer. Eksempelvis markeres *Krøyer* og *Krøyers* således:

8736	SearchString (StrgToLookFor: "Krøyer")
8737	ReplaceString(RplcStrg: "#Krøyerø")
8738	SearchCaseSensitive (State: Yes!)
8739	SearchFindWholeWordsOnly (State: Yes!)
8740	ReplaceForward (SearchMode: Extended!)
8741	PosDocTop ()

24856	SearchString (StrgToLookFor: "Krøyers")
24857	ReplaceString(RplcStrg: "#Krøyersø")
24858	SearchCaseSensitive (State: Yes!)
24859	SearchFindWholeWordsOnly (State: Yes!)
24860	ReplaceForward (SearchMode: Extended!)
24861	PosDocTop ()

Alle 3946 breve har en overskrift med oplysninger om **brevskriver, brevskrivets sted, tidspunkt, modtager og modtagers sted**. Eksempel:

Brevskrivere,
brevmodtagere og
steder til registre

1.

Marie Brøndum [København] 1866 til Anna Brøndum [Skagen]

Overskrifterne over alle breve er blevet kodet ved en kombination af automatisk og manuel markering, så de har følgende form:

```
<brevnr>1</brevnr>  
<bs>Marie Brøndum</bs><brevnr>1</brevnr>  
<bs-formodet-sted-tid>[København] 1866</bs-formodet-sted-tid>  
<til>til</til>  
<bm>Anna Brøndum</bm><brevnr>1</brevnr>  
<bm-sted-formodet>[Skagen]</bm-sted-formodet>
```

Følgende elementer er **trukket ud til registre**:

- Brevskriver <bs>
- Brevmodtager <bm>
- Sted <bs-sted> og <bm-sted>

For Agnes Brøndum blev en del af resultatet:

13	Agnes Brøndum<	1254
14	Agnes Brøndum<	1330
15	Agnes Brøndum<	1334
16	Agnes Brøndum<	1339
17	Agnes Brøndum<	1361
18	Agnes Brøndum<	1405
19	Agnes Brøndum<	1450
20	Agnes Brøndum<	1517
21	Agnes Brøndum<	1544
22	Agnes Brøndum<	1619
23	Agnes Brøndum<	1631
24	Agnes Brøndum<	1696
25	Agnes Brøndum<	1799
26	Agnes Brøndum<	198
27	Agnes Brøndum<	2033
28	Agnes Brøndum<	2126
29	Agnes Brøndum<	231
30	Agnes Brøndum<	2
31	Agnes Brøndum<	356

De udtrukne numre blev sat i numerisk rækkefølge:

Brøndum, Agnes<>2, 5, 6, 9, 44, 198, 231, 356, 409, 618, 701, 1254, 1330, 1334, 1339, 1361, 1405, 1450, 1517, 1544, 1619, 1631, 1696, 1799, 2033, 2126

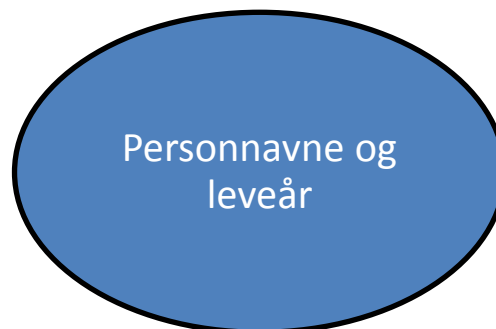
For at sikre overensstemmelse mellem oplysninger om **personers navne og leveår** i henholdsvis de redaktionelle tekster og i registerbindet er der som forberedelse foretaget følgende: Alle personer med leveår angivet i formen (fx) (18xx-19xx) er markeret og trukket ud til en liste.

Det er gjort sådan: Parenteser med leveår er markeret. Dernæst er udtrukket en blok, der begynder 6 blanktegn til venstre for startparentesen og slutter med slutparentesen. Formålet med at gå 6 blanktegn til venstre er at få hele navnet med i tilfælde af mange fornavne.

Her er et uddrag fra listen:

_____ Ahlefeldt-Laurvig	Formentlig William greve Ahlefeldt-Laurvig (1860-1923)
_____ Ahlefeldt-Laurvig	Udenrigsminister greve Wilhelm Ahlefeldt-Laurvig (1860-1923)
_____ Ahlefeldt-Laurvig	William greve Ahlefeldt-Laurvig (f. 1860)
_____ Ahlefeldt-Laurvigen	Sophus Frederik Ferdinand greve Ahlefeldt-Laurvigen (1840-1914)
_____ Ahlmann	Hans Ahlmann (1882-1952)
_____ Ahlmann	V. Ahlmann (1852-1928)

Listen blev siden kontrolleret mod navneregisteret.

Henvisninger til brevnumre blev i Excel kontrolleret for dubletter.

Markeringerne herunder vedrører **dublethenvisninger**:

Dublethenvisninger

61	1031	1032	1771	1787	1788	1877	1787	1788
62	1032	1189	1580	3470	3726	3739	3881	
63	1033							
64	1034	1047						
65	1035	1251	1378	1288	1289	1378	1390	1391
66	1035	1251	1378	1288	1289	1378	1390	1391

Den **numeriske rækkefølge af henvisningerne** blev kontrolleret ved for hver person at "alfabetisere" henvisningerne og derefter lave en automatisk sammenligning af rækkefølgen før og efter "alfabetiseringen".

Numerisk
rækkefølge af
henvisninger